

Müstəqilliyinin "20 illiyi" mübarək, Azərbaycan!

Tarixi təcrübə sübut edir ki, nəhəng imperiyaların süqutu və xalqların milli dirçəliş, azadlıq, istiqlal kimi müqəddəs ideallara qovuşması qərinələrlə də - vaxt edən mücadilənin zirvə mərhələsində baş verir. Məhz bu mərhələdə ictimai-siyasi proseslərin inkişaf axarı və cəmiyyətin mənəvi-psixoloji hazırlığı dövlət müstəqilliyinin maksimum az itki ilə qazanılmasına real zəmin yaradır. Azərbaycan da öz müstəqilliyini əldə etmək üçün çox sınaqlardan çıxmışdır. 1918-1920-ci illərdə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti cəmi 23 ay yaşasa da, milli dövlətçilik ənənələrimizin bərpası işində böyük rol oynamışdır.

Hətta 71 illik totalitar rejim də xalqımızın dirçəlişinin qarşısını ala bilməmişdir. 1990-cı il "Qanlı yanvar" hadisələri belə tariximizə qızıl hərflərlə yazılmışdır. "Qanlı yanvar" Azərbaycan xalqı üçün təkcə böyük faciə deyil, həm də vətəninə qorumaq üçün hər cür qurban verməyə hazır olan xalqın milli azadlıq hərəkatının yüksək vüsət almasına səbəb olan şərəfli tarixi səhifədir.

1991-ci il Sovetlər İttifaqının dağılması və həmin ilin 18 oktyabrında "Azərbaycan dövlət müstəqilliyi haqqında" Konstitusiya aktının qəbul edilməsi Azərbaycan tarixində yeni bir müstəqil dövrün başlanmasına səbəb oldu. Lakin ölkədə baş verən hərəc-mərclik, hakimiyyət uğrunda çəkişmələr bu istiqamətdə nəinki dönüş yaratmış, əksinə, sosial-iqtisadi böhranı daha da dərinləşdirmişdir. Bütün bunlar ölkənin güclü, savadlı liderə ehtiyac olduğunu göstərirdi. Belə ki, hər bir xalqın dövlət müstəqilliyinə qovuşması üçün tarixi şansa, milli iradəyə, fenomenal liderə malik olması olduqca mühüm şərtlərdəndir.

Dövlətçiliyimizin müqəddəratının həll edildiyi o ağır məqamda 1993-cü ilin iyununda məhz Ulu Öndər Heydər Əliyevin siyasi hakimiyyətə qayıdışı xalqı uçurumdan xilas etdi: hakimiyyət vakuumu aradan götürüldü, separatçı qüvvələr zərərsizləşdirildi, dövlət ilə xalqın yekdilliyi təmin edildi. Heydər Əliyevin Azərbaycana qayıdışı müstəqilliyimizin bərpasına və ölkənin sürətlə inkişafına səbəb olmuşdur. Belə ki, müxtəlif mülkiyyət formaları əsasında yaradılan iqtisadi sistem bazar iqtisadiyyatına keçid və dünya iqtisadiyyatına inteqrasiya təşkil etmişdir.

Ulu Öndərin rəhbərliyi altında Azərbaycan xalqı asılılıqdan müstəqilliyə, bir ideoloji müstəvidən digər ideoloji müstəviyə qədəm qoymuşdur. 1991-ci il 31 dekabrda "Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü" haqqında qərarın qəbul edilməsi xalqın daha da birləşməsinə zəmin yaratdı. Bununla da azərbaycançılıq ideyası gəcləndi. 1992-ci il 21 noyabrda Naxçıvan Muxtar Respublikasında Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) yaradılması isə dövlət müstəqilliyinin daha da möhkəmlənməsinə səbəb oldu. Partiyanın başlıca məqsədi ölkənin ərazi bütövlüyü, sivilizasiyalı demokratik hüquqi dövlət, əmin-amanlıq və ictimai həmrəylik, sabit və sosial yönümlü iqtisadiyyat yaratmaqdan, geniş demokratik islahatlar uğrunda mübarizə aparmaqdan ibarətdir.

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin məqsədyönlü və uğurlu siyasəti nəticəsində müstəqil Azərbaycan dövlətinin sərhədləri müəyyən olunmuş, dövlətçilik atributlarımız qəbul edilmiş, Azərbaycan dilinin dövlət dili kimi qəbul edilməsi qərara alınmışdır.

Azərbaycan tarixində ilk dəfə olaraq Şirvanşahlar sarayı, Qız qalası daxil olmaqla "İçərişəhər Dövlət Memarlıq Kompleksi" YUNESKO-nun "Dünya mədəni irs siyahısına salınması müstəqilliyimiz dövründə mədəniyyətimizin böyük qələbəsi uğuru sayıla bilər. Ulu Öndər Heydər Əliyevin gənc yazarlarla görüşü, ədəbiyyata olan sevgisi, Dədə Qorqud, Nizami, Füzuli, Vaqif, H. Cavid, S. Vurğun kimi böyük şəxsiyyətlərin yubileylərinin keçirilməsi, M. İbrahimov, B. Vahabzadə, Anar, Elçin və s. yazıçıların zəhmətlərinin qiymətləndirilməsi həm mədəni, həm də ictimai-siyasi əhəmiyyətə malik olaraq mədəniyyətimizin inkişafına təkan vermişdir. Ölkəmiz təkcə mədəniyyət baxımından deyil, həm də iqtisadi baxımdan da inkişaf etmişdir. Təkcə 1990- 1994-cü illərdə ölkə iqtisadiyyatına nəzər salsaq, Azərbaycan iqtisadiyyatının 20-25% aşağı düşməsinin şahidi olarıq. Manatın dəyərini günü-gündən sürətlə aşağı düşməsi, taxıl qıtlığı, məhsulun bahalaşması əhalinin vəziyyəti daha da çətinləşdirmişdir. Belə ki, kapital qoyuluşunun həcmi 1991-1995-ci illərdə 43% azalmış, inflyasiyanın səviyyəsi 14-18 dəfə artmışdır. Lakin özəl sektorun güclənməsi, sənaye istehsalı, kənd təsərrüfatının istehsalının artması, sahibkarlar təbəqəsinin yaranması, dövlət sektorunda olan sahələrin inkişaf etdirilməsi, xarici ticarətin liberallaşdırılması, bazar iqtisadiyyatının keçid, ölkədə yeni iş yerlərinin açılması, işsizliyin aradan qaldırılmasına dair görülən bir sıra tədbirlər ölkə iqtisadiyyatının tənəzzülünün qarşısını alınmasına səbəb olmuşdur. Eyni zamanda, 1996-2001-ci illərdə işləyənlərin orta aylıq əmək haqqı 4,3 dəfə, pensiyaçıların orta aylıq məbləği 4 dəfə artmışdır. 2001-ci ilin 10 ayında isə əhalinin pul gəlirləri 10,7% artmışdır. Hal-hazır ki, dövrdə də əmək haqları və dövlət büdcəsinin gəlirlərinin artması davam edir. Bu da, öz növbəsində, iqtisadiyyatımızın sürətlə inkişafının göstəricisidir. Bütün iqtisadi göstəricilərə görə, ümumi daxili məhsulun artımı - inflyasiyanın səviyyəsi, əhalinin pul gəlirləri, adambaşına düşən xarici sərmayənin həcmi-ölkəmiz MDB məkanında liderlər sırasındadır və bu ənənə bu gün də davam etməkdədir. Bununla yanaşı, Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərəfindən əsas qoyulmuş layihələr, o cümlədən, energetika, nəqliyyat, kommunikasiya sektorlarındakı layihələr, xüsusən, 1994-cü ildə dünyanın 12 inkişaf etmiş dövlətlərindən ibarət neft kontraktı olan "Əsrin müqaviləsi" kimi dünya əhəmiyyətli sazişlərin imzalanması və digər siyasi, iqtisadi nailiyyətlər Azərbaycana böyük sərmayələr gətirmiş və gətirməkdədir, Eyni zamanda, ölkəmizin ən nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlara üzv qəbul olunması, ABŞ kimi nüfuzlu bir dövlətlə strateji

əməkdaşlıq səviyyəsində iş birliyinin qurulması, Bakı-Tbilisi-Ceyhan Əsas ixrac Neft Kəmərinin tikintisi, "Azəri-Çıraq-Günəşli" kimi nəhəng layihələrin həyata keçirilməsi Azərbaycanın dünya ölkələrinə inteqrasiyasını daha da gücləndirmiş, ölkənin aparıcı qüvvəyə çevrilməsinə və müstəqil dövlət kimi möhkəmlənməsinə səbəb olmuşdur.

Sovet hakimiyyəti illəri ilə bu günümüzün müqayisəsinə baxsaq, görərik ki, sovet hakimiyyəti illəri dövründə kommunist ideologiyası milli-mənəvi dəyərləri sıxışdırıb çıxartmaq istəyirdi. Hesab edilirdi ki, kommunist ideologiyası var, ümumi mənəvi dəyərlər var və Sovetlər Birliyində yaşayan hər bir xalq kommunist ideologiyasına əsaslanan ümumi mənəvi dəyərlərlə yaşamalıdır. Milli-mənəvi dəyərlərimiz dedikdə həm dilimiz, dinimiz, adət ənənələrimiz, həm də milli-mənəvi mentalitetimiz nəzərdə tutur. Lakin xalqın dərin kökə malik olması, həm də Ulu Öndər Heydər Əliyevin öz millətinə olan məhəbbəti milli mənəvi dəyərlərimizin yaşamasına, dirçəlməsinə zəmin yaratmışdır. Lakin ölkəmizin uğurları bununla bitmir. Müstəqil Azərbaycan Heydər Əliyevin hakimiyyəti illərində olduğu kimi onun layiqli davamçısı İlham Əliyevin zamanında da sürətlə inkişaf etmiş və etməkdədir. Bu inkişaf özünü bütün sahələrdə göstərir. Hal-hazırda idman sahəsində çox böyük uğurlar, müvəffəqiyyətlər əldə etmişik. Yeni olimpiya komplekslərinin açılışı idmanımızın daha da inkişafına səbəb olmuşdur. Bütün bunların həyata keçməsində Prezident İlham Əliyev cənablarının rolu qiymətsizdir. Elmdə, təhsildə, təbabətdə də eyni uğurlar mənimsənilmişdir. Təbabətdə dünya standartlarına cavab verən yeni cihazların istifadəyə verilməsi, ayrı-ayrı xəstəxana və poliklinikaların açılışı tibbin, müasir tipli yeni təhsil ocaqlarının istifadəyə verilməsi, təhsildə yeni informasiya texnologiyalarının tətbiq edilməsi, məktəblərdə əsaslı təmir-tikinti elmin, təhsilin inkişafına xidmət etmişdir. Təhsilə ayrılan xərclərin ildən-ilə artması, 2006-cı ilin dövlət büdcəsində böyük vəsaitin məhz təhsil sahəsi üçün ayrılması da təsadüfi deyildir. Yeni məktəblərin tikintisi prosesi həm də Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü və maliyyə imkanları hesabına həyata keçirilir. YUNESKO və İSESKO-nun xoşməramlı səfiri, Milli Məclisin deputatı Mehriban xanım Əliyevanın şəxsi təşəbbüsü ilə həyata keçirilən "Yeniləşən Azərbaycana yeni məktəb" layihəsi çərçivəsində təkcə 2005-ci ildə 132 məktəb inşa edilmişdir. Ölkəmizin birinci xanımı Mehriban xanım Əliyevanın başçılığı ilə "Muğam Mərkəzi"-nin yaradılması isə muğamın yenidən dirçəlməsinə və Azərbaycan mədəniyyətinin yüksəlməsinə səbəb oldu.

Məlum məsələdir ki, ölkəni gənclərsiz təsəvvür etmək olmaz. Çünki bugünün gəncləri sabah dövlətin ayrı-ayrı strukturlarını idarə edən rəhbərlərdir. Gənc nəsilə diqqət və qayğının inkişafı hələ 1993-cü il Ulu Öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışı ilə başlamışdır. Bu məqsədlə 1997-ci il 2 fevral gənclərə xüsusi qayğı olaraq Sərəncam imzalandı. Bu sərəncama əsasən hər il 2 fevral "Gənclər Günü" kimi qeyd olunur. Heydər Əliyev XXI əsri Azərbaycan gəncliyi əsri adlandırır və bütün Azərbaycan gənclərini Azərbaycanın işıqlı gələcəyi adlandıraraq ölkəmizin həyatında gedən bütün prosesləri dərinlən öyrənməyi və bu proseslərdə gənclərin fəal iştirak etmələrini söyləmişdir. Bu da həqiqətdir ki, Azərbaycan gənclərinə yalnız Heydər Əliyev dövründə söz azadlığı, vicdan azadlığı, hüquq azadlığı verildi. Hələ 1994-cü il iyul ayının 26-da Ümummilli Lider Heydər Əliyevin fərmanı ilə Gənclər və İdman Nazirliyinin yaradılması, 1996-cı il fevralın 2-də Müstəqil Azərbaycan Gənclərinin Birinci Forumunun keçirilməsi, 29 iyul 1999-cu il tarixli "Dövlət Gənclər siyasəti" haqqında Fərmanın qəbul edilməsi, Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Gənclər Birliyinin yaradılması, gənclər üçün yeni idman komplekslərinin açılması və ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin Fərmanı ilə 2011-2015-ci il "Gənclər Dövlət Proqramlarının hazırlanması, ölkəmizin 2011-ci il "Eurovision" Mahını Müsabiqəsində birinci yerə layiq görülməsi, gənclərin xaricdə təhsil almaları üçün hər cür şəraitin yaradılması həm gənclərə göstərilən diqqət və qayğı, həm də ölkəmizin bu baxımdan da sürətlə inkişafı kimi qiymətləndirilə bilər.

Beləliklə, 20 illik tariximizin qısa təhlilinə nəzər salanda, müstəqil Azərbaycanın necə böyük inkişaf yolu keçdiyini şahidi oluruq:

L Azərbaycan dünya dövlətləri birliyinin tam hüquqlu subyekti kimi qəbul edilmişdir.

-Ermənistan istisna olmaqla, dünyanın bütün dövlətləri Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü müdafiə edir.

-Azərbaycan heç bir siyasi ittifaqa qoşulmayan, ərazisində xarici ölkələrin ordusu olmayan tam müstəqil dövlətdir. Bu göstərici dünya sivilizasiyası üçün ən başlıca meyardır.

Hazırda regionda və dünyada baş verən əsas iqtisadi, siyasi, mədəni hadisə və proseslərdə Azərbaycan dövləti layiqincə təmsil olunur, öz mövqeyini bildirir və mənafeələrini qoruyur. Respublikamızın daxilində gedən demokratik proseslər və iqtisadi dəyişikliklərlə yanaşı, uğurlu xarici siyasət bu gün dünyanın ən qüdrətli dövlətlərinin, nüfuzlu təşkilat və qurumlarının diqqətini Azərbaycana yönəlmiş, beynəlxalq hüquq normalarına uyğun qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın yaranmasına və inkişafına əlverişli zəmin yaratmışdır. Bütün bunlar Ulu Öndər Heydər Əliyevin və onun layiqli davamçısı İlham Əliyevin çox tərəfli gərgin fəaliyyətinin nəticəsidir. Bu gün fəxrə dəyər bilərəm ki, respublikamız planetin siyasi xəritəsində özünə layiqli yer tutmuş, regionun və beynəlxalq aləmin global problemlərinin həllində təsirli və əhəmiyyətli mövqe qazanmış və qazanmaqdadır. Sonda fikirlərimi Ulu Öndər Heydər Əliyevin gözəl kəlamı ilə yekunlaşdırmaq istəyirəm: "Mən həmişə fəxr etmişəm və bu gün də fəxr edirəm ki, mən azərbaycanlıyam"!

Müstəqilliyinin "20 illiyi" mübarək, Azərbaycan!!!

Yusibova Ziyadə Cahid qızı

Məqalə Yeni Azərbaycan Partiyasının Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin bərpasının 20-ci ildönümü ilə əlaqədar gənclər arasında keçirdiyi "Müasir Azərbaycan-20" adlı yazı müsabiqəsinə təqdim etmək üçündür.